

Krishanteringsplan

Bergundaskolan

Läsår 2016/2017

Innehåll

KRISGRUPP BERGUNDASKOLAN	3
VIKTIGA TELEFONNUMMER	4
KRISLÅDA	5
HANDLINGSPLAN VID ALLVARLIG OLYCKA MED SKADADE ELLER AVLIDNA	6
HANDLINGSPLAN FÖR ELEVS/PERSONAL DÖDSFALL UNDER SKOLTID	8
HANDLINGSPLAN FÖR ELEVS DÖDSFALL SOM INTRÄFFAR PÅ FRITIDEN	10
HANDLINGSPLAN NÄR ELEV MISTER NÄRA ANHÖRIG	12
HANDLINGSPLAN NÄR ELEV DRABBATS AV EN ALLVARLIG SJUKDOM, OCH FORTFARANDE GÅR I SKOLAN....	13
HANDLINGSPLAN VID ELEVS FÖRSVINNANDE	14
SUICIDFÖRSÖK – ELEV/PERSONAL.....	15
HOT, VÅLD MOT SKOLAN, ELEVER OCH/ELLER PERSONAL I SKOLAN	16
HANDLINGSPLAN VID BOMBHOT MOT SKOLAN	17
HANDLINGSPLAN VID BRAND.....	18
HANDLINGSPLAN VID INBROTTSLARM	19
KONTAKT MED MASSMEDIA	20
RÅD TILL SKOLANS PERSONAL (KOMMUNÖVERGRIPANDE)	21
VANLIGA SORGEREAKTIONER	23
KORT OM SORG OCH SORGEARBETE	24
KÄNSLOMÄSSIG "FÖRSTA HJÄLPEN"	25
ATT SAMTALA MED KLASSEN NÄR NÅGOT SVÅRT INTRÄFFAT	26
TÄNK PÅ...	27
REVIDERING OCH ANSVAR	28

Krisgrupp Bergundaskolan

Jobb telefon

Annika Ericsson, rektor 7-9 Tel. 0470-41697

Jennie Sjöwall, rektor F-6 Tel. 0470-41668

Moa Zucconi, skolkurator Tel. 0470-734619

Eleine Lindahl skolsköterska Tel. 0470- 416 76

Anette Karlsson, Administratör Tel. 0470-416 73

Pär Svenningsson, Skyddsombud Tel. 0470-434 25

Stefan Damberg arbetslag rosa Tel. 0470-434 25

Åsa Tarstad arbetslag röd Tel. 0470-434 24

Cecilia Nord arbetslag grön Tel. 0470-415 60

Carina Widerstedt arbetslag F-6 Tel. 0470-416 83

Skolledning och administration har tillgång till krisgruppens privata telefonnummer vid behov.

Uppsamlingsplats vid kris är rektorexpeditionen.

Viktiga telefonnummer

Allmänt nödnummer	112
Polis	114 14 (ej brådskande) Ungdomspolisen: Anette Östman 070-2946535, Scott Godwin 070-308-14 13
Giftinformation	08-33 12 31 (i mindre brådskande fall) Annars 112
Centrallasarettet	0470-58 80 00 (Växel)
Barn och ungdoms- Psykiatriskakliniken	0470-58 61 10
Vuxen psykiatriska- Kliniken	0470-58 61 00
Utifrån elevens bakgrund:	
Skolpräst, Bergunda församling	Harald Gustavsson 0470 - 70 49 47
Iman:	Namn: Mohamad Alkilani Mobil 0722678202
Arbete och Velfärd	0470-43 590 (rådgivningstelefon dagtid) Jourtelefon: 112
Folktandvården	0470-58 89 40
Taxi	0470-13 00, 0470-169 00
Sjukvårdsrådgivningen	1177

Telefonnummer till vårdnadshavare/anhörig till elever finns i krispärmen, här finns också förteckning över vilken lärare som är klasslärare för respektive klass.

Även kontaktuppgifter till nära anhörig för personal finns i krispärmen.

Krislåda

Inne i varje arbetslagsrum, hos vår administratör på expeditionen, hos skolkurator, hos skosköterska samt på fritids (Loket) finns krislådor med följande:

- Krispärm
- Utrymningsplan
- Värmeljustakar samt ljus
- Tändstickor
- Näsdukar
- Filt
- Lugn musik: Gå in på youtube "3 hours of relaxing piano" eller liknande.

Handlingsplan vid allvarlig olycka med skadade eller avlidna

Den som får första informationen eller är först på platsen:

- Försök att bevara ditt lugn.
- Ge första hjälpen.
- Larma RING 112.
- Kontakta skolans krisgrupp.

Den/de som befinner sig på olycksplatsen:

- Avvisa nyfikna från olycksplatsen.
- Se till att någon befinner sig hos skadad/skadade elever.
- Se till att någon möter upp räddningsarbetare/räddningsfordon
- Se till att någon tar hand om de elever som finns på olycksplatsen

Krisgruppens uppgift:

- Skolans krisgrupp sammanträder omedelbart och arbetsuppgifterna fördelas. Vad har hänt, vad ska vi göra, vem gör vad?
- Representant från krisgruppen åker till aktuell plats/tar kontakt med lämplig person på aktuell plats för aktuell/korrekt information.
- Information ges till berörda. Klassföreståndare eller annan lärare som känner klassen väl tar hand om denna information.
- En pressansvarig, oftast rektor, utses. Var noga med att alltid skydda eleverna så att massmedia inte får tillfälle att kontakta dem i skolan.
- Ingen berörd elev får släppas hem utan att skolan först har fått kontakt med föräldrarna. Barn i F-6 ska hämtas av vårdnadshavare. Beslut utifrån situationen tas om vårdnadshavare även ska hämta elev i åk 7-9-.

Vid bussolycka:

- Viktigt! Den förteckning över resande elever, som finns upprättad, tas fram och aktuella elever identifieras. **Aktuell lista finns i krispärmerna.**

Rektors ansvar:

- Rektor ansvarar för att alla undervisade lärare i klassen är informerade om det inträffade.
- Rektor håller administrationen informerad.
- Rektor ansvarar för att en olycksfallsregistrering görs.
- Underrätta arbetsmiljöverket alternativt delegera detta till skyddsombud.

Rektor/Skyddsombud:

- Rektor ska se till att: Enligt arbetsmiljölagen §2 skall arbetsgivaren utan dröjsmål underrätta Arbetsmiljöverket om en allvarlig olycka som inträffat på arbetsplatsen. Detta kan göras av skyddsombud.

Handlingsplan för elevs/personal dödsfall under skoltid

Den som får första informationen eller är först på platsen:

- Försök att bevara ditt lugn.
- Ge första hjälpen.
- Larma RING 112.
- Kontakta skolans krisgrupp.

Den/de som befinner sig på olycksplatsen:

- Avvisa nyfikna från olycksplatsen.
- Se till att någon befinner sig hos skadad/skadade elever/personal.
- Se till att någon möter upp räddningsarbetare/räddningsfordon.
- Se till att någon tar hand om de elever/personal som finns på olycksplatsen och ser till att de inte skingras. **OBS! Eleverna får ej skickas hem.** Vårdnadshavare ska hämta.
- Eventuella syskon på skolan ska omhändertas utanför klassrummet av någon som barnet känner väl.

Krisgruppens uppgift:

- Rektor, krisgruppsrepresentant, eller någon annan som rektor utser blir koordinator för det som ska göras. Vårdnadshavare kontaktas och ombeds att ta taxi till den plats dit den skadade förts. Krisgruppen samlas.
- Samling för alla elever och personal där rektor eller representant från krisgruppen ger information om vad som skett.
- Vid samling i respektive klassrum. I den drabbade klassen ska det vara minst två vuxna. Lämpliga frågeställningar att samtala kring kan vara:

-Var befann du dig när olyckan hände?

-Hur fick du reda på vad som hänt?

Frågorna ställs till varje elev.

- Minnesstund ordnas tillsammans med elever och vårdnadshavare. (Varje barn måste ha en vuxen med.)
- Så snart som möjligt ordnas ett föräldramöte för den drabbade klassen. Innehållet bör tänkas igenom av klassföreståndare och krisgrupp.

Rektors ansvar:

- Rektor underrättar omedelbart polis
- Informerar anhöriga tillsammans med polis
- Rektor informerar skolchefen samt biträdande rektor.
- Rektor ansvarar för att alla undervisade lärare informeras om det inträffade så att de kan ta upp det som hänt i klasserna.
- Rektor ansvarar för att meddelande om flaggning går till vaktmästeriet, då samtliga på skolan är informerade om vad som inträffat.
- Rektor håller administrationen informerad.
- Rektor informerar personalchef om det gäller personals dödsfall.
- Rektor informerar även personal som är frånvarande.
- Underrätta arbetsmiljöverket alternativt delegera detta till skyddsombud.

Rektor/skyddsombud:

- Rektor underrätta arbetsmiljöverket alternativt delegerar detta till skyddsombud:
Enligt arbetsmiljölagen §2 skall arbetsgivaren utan dröjsmål underrätta Arbetsmiljöverket om en allvarlig olycka som inträffat på arbetsplatsen.

Handlingsplan för elevs dödsfall som inträffar på fritiden

Den som får första informationen:

- Rektor och klassföreståndare informeras.
- För att förvissa sig om att informationen är korrekt och riktigt uppfattad så tas kontakt med anhöriga.
- Samtal med anhöriga om vilken information som kan lämnas ut till elever på skolan.
- Informera berörda syskons klassföreståndare.
- Kontakta skolans krisgrupp.

Krisgruppens uppgift:

- Rektor sammankallar krisgruppen samt klassföreståndare omgående.
- Tillsammans med klasslärare planeras de närmsta åtgärderna och uppgifterna fördelas. Arbetet utförs aldrig enskilt.
- Gemensam information till all personal innan eleverna tas emot.
- Bestämmer vilka lärare som följer klassen under dagen.
- I samråd med vårdnadshavare beslutas om vilken information som får ges ut till elever och personal.
- Ställer i ordning en lokal som kan utgöra en mötesplats för elever. Minst två vuxna skall alltid finnas tillhands här.
- Samtliga undervisande lärare informerar klassen om det inträffade för att undvika ryktesspridning och spekulationer.
- I samråd med klassföreståndare ansvarar krisgruppen för den långsiktiga uppföljningen i klassen.
- Utifrån elevsituation: kan kontakt med skolpräst, iman eller andra religiösa ledare tas.
- Samtal med vårdnadshavare om eventuellt deltagande vid begravning.

Rektors ansvar:

- Rektor ansvarar för att alla undervisande lärare i klassen är informerade om det inträffade så att de kan ta upp det som hänt i sina klasser.
- Rektor ansvarar för att meddelande om flaggning går till vaktmästeriet, då samtliga på skolan är informerade om vad som inträffat.
- Rektor håller administrationen informerad.

Handlingsplan när elev mister nära anhörig

Den som får första informationen:

- Rektor och klassföreståndare informeras.
- För att förvissa sig om att informationen är korrekt och riktigt uppfattad så tas kontakt med vårdnadshavare/nära anhörig.
- Samtal med vårdnadshavare/nära anhörig om vilken information som kan lämnas ut till kamrater på skolan. Familjen själv avgör då vem som skall informeras och hur det skall gå till.
- Vid de händelser då man inte kan få kontakt med familjen informeras berörda med hittills kända fakta.
- Hela eller delar av krisgruppen sammankallas efter behov. Dock skall hela krisgruppen tidigt informeras.

Krisgruppens uppgift:

- Lämplig person i krisgruppen eller annan personal som känner den berörda eleven väl utses för att kontinuerligt hålla kontakt med eleven och anhöriga för att visa respekt och förståelse.
- Olika religiösa ledare kontaktas vid behov.
- Samtliga undervisande lärare får information om vilken information vi fått godkännande av anhöriga/elev att lämna ut till klasskompisar.
- Att stötta klassföreståndare till att följa upp eleven genom iakttagelser och genom samtal med andra lärare. Var observant på elevens sorgereaktioner.

Rektors ansvar:

- Rektor sammankallar berörda lärare och informerar.

Lite att tänka på

- Det är bäst om man kan tala öppet med klassen om det som hänt och låta eleverna tala om sina tankar och känslor. Det kan dock finnas elever som föredrar att man inte nämner något om dödsfallet, vilket är viktigt att man respekterar.
- Vid anhörigs död genom olycka eller självmord bör man särskilt noga tänka på vad som skall sägas och hantera händelsen med största respekt för familjen.
- Elever som mister nära anhörig mår oftast bäst av att börja skolan så snart som möjligt. Övergången underlättas genom tidig kontakt mellan skolan och hemmet. När skolan tar initiativ till kontakt visar detta att man bryr sig om det som hänt och vill hjälpa på bästa möjliga sätt.
- Det är en fördel om klasskamraterna får reda på vad eleven vill att de skall säga eller göra när han/hon kommer tillbaka. Förbered klasskamraterna på att eleven kan vara känsligare än vanligt och att de därför bör visa extra omtanke.

Handlingsplan när elev drabbats av en allvarlig sjukdom, och fortfarande går i skolan

Den som får första informationen:

- Rektor samt klasslärare informeras
- Rektor sammankallar hela eller delar av krisgruppen efter behov. Dock skall hela krisgruppen informeras.

Krisgruppens uppgift:

- Ansvarig person i krisgruppen utses, denne håller kontinuerlig kontakt med den sjukes familj.
- Tillsammans med elevens vårdnadshavare beslutas hur samt vilken information som skall gå ut till lärare, elever samt föräldrar till elever på skolan.
- Samtal med familjen kring hur den fortsatta kontakten skall ske. Hur vi, både personal och barn, skall förhålla oss till den sjuke. Det är viktigt att berör personal på skolan känner till sjukdomsbilden och förändringar som sker.

Lite att tänka på

- Det är viktigt att vi fortsätter att behandla det sjuka barnet på samma sätt som tidigare, att de regler, gränser, krav mm som gäller allmänt bör följas så långt som möjligt för att minska risken för överbeskyddande.
- Det är av stor betydelse att den sjuke och kamraterna accepterar och förstår att det kan förekomma negativa reaktioner och avvikelser från ett "normalt" beteende hos den sjuke.
- Skolsköterskan måste försöka tillgodose den sjukes behov av praktiska hjälpmedel.

Handlingsplan vid elevs försvinnande

Den som får första informationen:

- Rektor samt klasslärare informeras
- Rektor sammankallar skolans krisgrupp samt klassföreståndare snarast efter besked om försvinnandet.

Krisgruppens uppgift:

- En kontaktperson i krisgruppen utses för samarbete med familj och polis samt de sociala myndigheterna. Kontaktpersonen är sedan den som ansvarar för information till berörd personal. Försök att undvika ryktesspridning och spekulationer genom att lämna adekvat information till såväl personal som elever.
- Stödbehovet hos andra elever bedöms och tillgodoses.
- Avstämning med vårdnadshavare om vilken information som får lämnas ut. Information ges därefter till undervisande lärare så att elever får kännedom om situationen.

Rektors ansvar:

- Om händelsen kan ha intresse för massmedia har rektor (eller utsedd kontaktperson för massmedia) kontakt med massmedia. Var noga med att alltid skydda eleverna så att massmedia inte får tillfälle att kontakta elever i skolan. Hänvisa alltid till den person som har ansvar för massmediakontakterna.

Suicidförsök – elev/personal

Den som får första informationen:

- Rektor och klassföreståndare informeras.
- Rektor sammankallar skolan krisgrupp

Krisgruppens uppgift:

- Krisgruppen utser ansvarig/ansvariga som informerar och håller kontakt med anhöriga.
- Samtalar med anhöriga om vad och vilken information som kan lämnas ut till personal och elever.
- Bedömer stödbehovet hos personal och elever och tillgodoser detta.
- Utgör ett stöd för rektor i det personalvårdande arbetet.
- Tar vid behov kontakt med skolpräst.
- Informerar undervisande lärare om vilken information som får ges ut till elever.
- Stöttar lärare vid behov vid samtal med klassen om det inträffade.

Hot, våld mot skolan, elever och/eller personal i skolan

Skolpersonal och/eller elever som blivit hotade och eller utsatta får våld fysiskt eller psykiskt

- Skolpersonal som blivit hotad skall omedelbart delge rektor det inträffade.
- Är hoten av allvarligare karaktär skall polisanmälan göras och då blir det polisens ansvar att göra utredningen. Rektor kontaktas.
- Rektor och utsedd personal från skolans krisgrupp sammankallar de berörda eleverna till samtal så snart som möjligt. Målsättningen med samtalet bör vara att markera att det sätt på vilket konflikten hittills skötts inte är acceptabelt.
- Vid alla former av konflikter där elever som är omyndiga är inblandade, ska man alltid kontakta vårdnadshavare.
- Vid de tillfällen det handlar om vår egen personal/elever skall ett likabehandlingsärende tas upp. Här följs rutinerna för det aktuella likabehandlingsärendet.

Rektors ansvar:

- Allt våld inom skolan bör polisanmälas. Det är viktigt att skolan är en trygg arbetsplats för såväl personal som elever. Skolan omfattas av samma rättssystem som det övriga samhället.

Handlingsplan vid bombhot mot skolan

Den som får första informationen:

- Rektor informeras omedelbart. Ring 112.
- Rådgör med polisen, ska utrymning ske eller ej.
- Ta beslut om:
- Rektor / Tf rektor/ sätter igång brandlarmet. Finns knapp på Rektors rum. Alternativ prata med vaktmästare som sätter igång brandlarmet.

Rektors ansvar:

- Rektor måste alltid ta hotet på allvar. Rektor kontaktar polisen.
- Rektor ser till att samtliga agerar på samma sätt som vid ett brandlarm.
- Rektor ser till att administrationen blir informerad

När faran är över

Lärarna tar hand om sina grupper i klassrummet och har en stund för frågor, avstämning samt bearbetning.

Dagen efter

Dagen efter ett bombhot inleds med information och bearbetning i klassrummet med respektive klasslärare.

Handlingsplan vid brand

När en skola drabbats av brand kan det jämföras med en krissituation. Brand är i första hand en uppgift för räddningstjänsten och polisen.

För övrig information se **Bergundaskolans utrymningsplan**

Handlingsplan vid inbrottslarm

Personer som kan **stänga av larm** på Bergundaskolan:

Staffan Gustafsson 0733-687334

Vöfab, Jour 0470-247 73, 0470-299 67

Personer som kan **återkalla larm** på Bergundaskolan

Staffan Gustafsson 0733-687334

Vöfab, Jour 0470-247 73, 0470-299 67

Kontakt med massmedia

Tänk på följande vid kontakt med massmedia.

Rektor eller den person som rektor utser är pressansvarig. Om rektor inte finns på plats utser krisgruppen en pressansvarig.

Då massmedia tar kontakt, be dem avvakta 30-60 minuter så att pressansvarig hinner få information kring den aktuella situationen. (De finns tillfällen då massmedia kan vara på plats innan räddningspersonal).

Informera endast om det du är helt säker på! Hänvisa till andra som har mer eller bättre information. Var mycket försiktig med att lämna ut personuppgifter!

Är du osäker, svara **"jag vet inte"**

Kontakta gärna Tove Frisk (0470-43725) och Joey Hofwander (0470-734633), utbildningsförvaltningens kommunikationsenhet, som kan bistå med att formulera talmanus och information etc.

Råd till skolans personal (kommunövergripande)

Akut sjukdom/olycksfall

Vid sjukdomstillstånd då eleven inte kan vara kvar i skolan (t ex halsinfektion, buksmärtor)

- Kontakta föräldrar.
- Vid behov kontakta skolsköterska
- Eleven bör inte skickas hem utan att vuxen finns hemma.
- Lärare har ansvaret tills föräldrar tagit över.

Handläggning av små skador som inte kräver sjuksköterska/läkare

• Blödning

Använd handskar eller tyg, och tryck tills blödning stannat.

Om ytan bör skyddas - lägg på förband.

• Brännskada

Spola med vatten minst tio minuter.

• Kylskada

Värm med ljummet vatten.

Tandskada

Permanent tänder som bryts av eller blir utslagna bör spolas försiktigt med kranvatten (om smutsigt) och sättas tillbaka på sin plats. Helst inom 5-20 minuter. Rengör inte pulpan med tandborste eller dyl. Föräldrar rekommenderas via telefon att omedelbart ta kontakt med tandläkare. Om tanden inte sätts på plats kan den förvaras i munhålan eller i mjölk, (**inte i vatten**), i väntan på tandläkarbesöket. Mjölktänder bör inte sättas tillbaka. Föräldrar rekommenderas att ta kontakt med tandläkare.

Första hjälpen vid olycksfall som kräver läkarvård

Vid svårare akuta tillstånd

- Flytta inte barnet vid risk för huvud och nackskada
- Tillkalla skolsköterska eller annan vuxen.
- Ring efter ambulans **112**.
- Se till att någon vuxen är med barnet hela tiden.
- Meddela föräldrarna.

Vid medvetslöshet

- Se till att andningsvägar är fria.
- Saknas andning - ge mun-mot-mun andning.
- Andas den skadade - lägg i stabilt sidoläge, lossa åtsittande kläder och håll den skadade varm.
- Vid vitblek ansiktsfärg - lägg huvudet lågt och benen högt.

Förgiftning

Framkalla kräkning endast vid extremt toxisk substans.

Om eleven svält frätande ämne (t ex lut, maskindiskmedel) eller petroleumprodukt skall kräkning inte framkallas. Ge mjölk - transport till sjukhus.

Övrigt - Ring Giftinformationscentralen 08 -33 12 31 till kl. 17:00

Stor blödning

Håll den skadade kroppsdelens högt, tryck med handske eller tyg tills blödning stannat – snabb transport till sjukhus.

Ögonskada

Om eleven får något frätande ämne i ögat skölj ögat under rinnande vatten i 5-10 minuter. Alla skador mot ögat bör undersökas av läkare eller sjuksköterska

Anders Willstedt Skolöverläkare 2014-01-15

Vanliga sorgereaktioner

Sorgereaktioner ser olika ut för olika personer men också beroende på vår ålder. Nedan kan du se ett antal vanliga reaktioner i samband med sorg.

kännetecknen

- ångest
- sömnsvårigheter
- trots
- skolsvårigheter, koncentrationssvårigheter
- nedstämdhet
- ilska, vrede
- skuld känslor
- olika kroppsliga symptom t ex magont, huvudvärk
- minnen
- fantasier

Det är bra om vi som finns runt den drabbade eleven kan ha en så öppen och ärlig kommunikation som möjligt.

Tänk därför på att:

- ge klara och tydliga besked
- ge åldersadekvat information
- undvika omskrivningar

Kort om sorg och sorgearbete

Sorg är en nödvändig process vid förlust av en nära anhörig. Sorg är ingen sjukdom utan en naturlig reaktion på en extrem situation. Det är viktigt att komma ihåg att sorgearbete tar mycket längre tid än vad många tror.

Sorgen försätter oss oftast till en början i en chockfas. När verkligheten sedan börjar att komma ikapp oss kommer oftast sorgen som till en början oftast visar sig i smärta rent fysiskt.

Sorgen är individuell och ser och hanteras olika av oss alla. Sorgen förstärks i samband med bemarkelsedagar, högtider och bestämda sinnesintryck som förbinds med den avlidne. Sorgen uttrycks oftast i rastlöshet, handlingsförlamning, trötthet och dåligt minne en period. Det är vanligt att känna sig helt förkrossad under en lång period och förlora tron på att någonsin kunna bli glad igen.

Det är vanligt att växla mellan olika känslor när man är i sorg, gråt och skratt, sorg och glädje. Den sörjande har själv bästa möjlighet att veta hur han eller hon har det, hur sorgen upplevs, vad han eller hon behöver och vad som är det bästa. Den sörjande har rätt att avgöra om han eller hon inte orkar eller vill släppa sorgen in på sig. Eller dela med sig och prata med någon.

Till oss runt omkring

En person som befinner sig i sorg kan vara kort och irriterad, ta detta inte personligt! Gå inte förbi den sörjande i tysthet, undvik inte att pratat om den avlidne. Säger du något som får den sörjande att brista ut i gråt betyder inte det att du gjort något kanske snarare tvärt om. Om du känner dig osäker fråga den drabbade vad han eller hon önskar.

Respektera att det blir pauser i sorgen, att den drabbade får/kan ha roligt och skratta. Respektera likväl den drabbade när han eller hon tappat tron om att denne någonsin kan bli glad igen.

Lyssna om och om igen!

Känslomässig "Första hjälpen"

Om du hamnar i situationer där du behöver ge känslomässig stöttning och hjälp tänk på:

1. Tillrättalägg klimatet runt den hjälpbehövande så gott det går:
 - Omsorg
 - Värme
 - Lugn
 - Trygghet
 - Förståelse
 - Accepterande
2. Ge saklig information
 - Vad har hänt och när?
 - Familjen- vad har hänt?
 - Redogör så gott du kan för vad som skall ske
 - Var beredd på chockreaktioner
3. Se till att informationen som ges är kort och koncis
4. Ta dig tid att:
 - Lyssna
 - Lugna
 - Trösta
 - Verkliggöra det överkliga
5. Låt personen berätta om händelsen
6. Lova inte för mycket. Låt den drabbade göra så mycket den själv kan. Främja aktivitet istället för passivitet.
7. Varsam beröring lugnar
8. Skydda mot ytterligare stress genom att försöka hålla massmedia och nyfikna åskådare på avstånd. Försök att bespara den drabbade fler starka intryck.
9. Var inte rädd för gråten
10. Var dig själv

Att samtala med klassen när något svårt inträffat

- Gör alltid upp en plan för samtalet.
- Planera tillsammans med klassen eventuella vidare åtgärder – uppföljningar.
- Var noga med att påtala att det som andra sagt, känt eller upplevt, först inte vidare till någon som inte varit närvarande.
- Berätta och samtala om det som hänt på ett så konkret sätt som möjligt.
- Ge eleverna hot om tid och möjlighet att prata om sina tankar, upplevelser och känslor.
- Samla avslutningsvis ihop intrycken och rekommendera eleverna att samtala med föräldrar och kompisar. Förbered eleverna på att de kan komma att reagera på olika sätt efter en tid och att detta är helt normalt.
- Erbjud dig att finnas till hands när det behövs, hänvisa till andra professioner på skolan.
- Var under en tid observant på olika reaktioner hos eleverna.

Tänk på...

- Skicka **aldrig** hem elever tidigare med anledning av ett dödsfall.
- Ge eleverna möjlighet att ringa hem om de har behov av det.
- Försök få den krisdrabbade eleven tillbaka till skolan och till den "normala" vardagen så snabbt som möjligt, rutiner är bra.
- Vänta aldrig med att ge besked i skolan då en olycka inträffat.
- När något av allvarlig karaktär uppstått skapas lätt rykten och spekulationer. Rektor sköter alla kontakter med massmedia och allmänheten.
- Vid dödsfall behövs det ofta flera samtal i klassen under en längre tid. Men det är också viktigt att komma tillbaka till det "normala" skolarbetet så snart som möjligt.
- De som hjälper behöver också själv hjälp och stöd. Personalen bör ges möjlighet/erbjudas yrkeskunnig hjälp av tex. kurator, psykolog, kommunhälsan.

Revidering och ansvar

Planen revideras vid behov av skolkurator Moa Zucconi

Anhörigblankett för personal uppdateras vid förändringar av personalen själv

Kontaktuppgifter till elever och vårdnadshavare (elevpärmerna) revideras vid behov dock minst en gång om året av administratör Anette Karlsson.

Ansvarig för skolans krisarbete är rektor Annika Ericsson